

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vzdělávací obor: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň:

Obsahově, časově, organizačně

- vyučuje se ve 4. třídě 2 hodiny týdně, v 5. třídě 2 hodiny týdně
- předmět je realizován ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět
- realizují se témata: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas

Místo, kde žijeme

- organizace života v obci, státě, světě
- poznávání místních, regionálních skutečností, důraz se klade na dopravní výchovu
- uvědomování si vztahů k vlasti, národu, rasám, ostatním státům na Zemi i Evropě

Lidé kolem nás

- základy vhodného chování a jednání mezi lidmi (pomoc, solidarita, úcta, snášenlivost)
- seznámení se základními právy a povinnostmi občana ve společnosti i ve světě
- demokracie, monarchie, diktatura
- výchova k občanské zodpovědnosti

Lidé a čas

- orientace v dějinném čase, utváření historie
- vyvolávat zájem o samostatné vyhledávání různých historických dějů, zkoumat a porovnávat se současností

Člověk a jeho zdraví

- světové ekologické problémy
- důsledky chování k přírodě

Budou realizována průřezová témata VDO – Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vyznačit v jednoduchém plánu místo školy, obce, ...
- vést k užívání správné terminologie, srozumitelně vysvětlit, co má žák znát
- vysvětlit orientaci na mapách

Kompetence k řešení problémů

umožnění práce s encyklopediemi, odbornou literaturou a internetem

- umožnit zažít úspěch při samostatných i skupinových pracích

Kompetence komunikativní

- snaží se vyjádřit různými způsoby různost krajiny, charakteristiky národností
- rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost
- podněcovat k argumentům a ověřování výsledků

Kompetence sociální a personální

rozlišuje vztahy mezi lidmi i národy
zná význam různých povolání
práce v heterogenních skupinách – sebehodnocení
vytváří se příležitost k interpretaci různých získání materiálů

Kompetence občanská

vyhledává významné rodáky, památky regionu, ČR i Evropy
toleruje odlišnosti v lidské společnosti
vést k hodnocení činnosti své i ostatních, spravedlnost, charita

Kompetence pracovní

vést k plánování úkolů, zvláště těch, které vedou ke spolupráci
zájem o názory a zkušenosti žáků
pozorování poznatků o společnosti

Název předmětu: Vlastivěda		Ročník:4
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>ČJS-5-1-01 Umí číst z mapy, používá školní atlas</p> <p>ČJS-5-1-02 Zná přírodní podmínky ČR, určuje světové strany</p> <p>ČJS-5-1-04 Vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Česká republika – poloha, obyvatelstvo • Vodstvo – české, moravské, slezské řeky • Pohraniční hory • Vnitřní pohoří • Praha – hlavní město. • Česká, moravská, slezská města • Nerostné bohatství země • Zemědělská krajina 	<p>filmy o ČR, zajímavosti z příruček o ČR, kompas</p>
<p>ČJS-5-1-06 Umí pojmenovat a rozpoznat symboly ČR a chápat jejich význam</p> <p>ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</p> <p>ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení</p> <p>ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy</p> <p>ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stát a jeho představitelé • Symboly ČR, armáda ČR • Památná místa naší vlasti • pravidla třídy; soužití lidí; mezilidské vztahy, komunikace • pravidla slušného chování; Právo a spravedlnost; práva dítěte; práva a povinnosti žáka; základní lidská práva; principy demokracie; protiprávní jednání • vlastnictví soukromé, veřejné, osobní; finanční gramotnost 	<p>Obraz státního znaku v učebnách.</p> <p>VDO – občanská společnost a škola</p> <p>VDO – Občan, občanská společnost a stát</p>
<p>ČJS-5-3-01 Umí začlenit různá období historie ČR do časové přímky</p> <p>ČJS-5-3-05 Chápe vznik a význam státních svátků</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vývoj života, první lidé, Keltské kmeny, Slované • Velká Morava • Cyril a Metoděj • Přemyslovci, sv. Václav, Ludmila, kníže Oldřich, kníže Břetislav, sv. Vojtěch, sv. Anežka, Přemysl II., Václav II. • Jan Lucemburský, Eliška Přemyslovna, Karel IV. • Mistr Jan Hus, Husitské války, Jan Žižka, Jiří z Poděbrad • Habsburkové, císař Rudolf II. a jeho doba, Bílá hora, J.A. Komenský, Baroko, M. Terezie, Josef II. 	<p>Mapa historie ČR. Časová přímka. Vlastivědné vycházky.</p>

Název předmětu: Vlastivěda		Ročník:5
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>ČJS-5-3-03 Umí zařadit dějiny ČR do časové přímky, znají jména osobností naší historie, rozlišuje současné a minulé události naší vlasti.</p> <p>ČJS-5-3-04 Na příkladech porovnává minulost a současnost.</p> <p>ČJS-5-1-03 Umí pracovat s atlasem, používá základní typy map, umí vyhledávat údaje přírodních podmínek a sídlišť lidí na mapách, pracuje s náčrtý a plány.</p> <p>ČJS-5-1-05 Zná příčiny a důvody vzniku EU, vyhledá typické regionální zvláštnosti jednotlivých zemí Evropy.</p> <p>ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)</p> <p>ČJS-5-1-03 Snaží se o orientaci v obecně zeměpisných mapách, vyhledává jednotlivé kontinenty a charakterizuje je jednoduchou formou. Používá tyto znalosti při zmínkách o událostech celosvětového významu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opakování starších českých dějin. Novější české dějiny. Počátky vzkříšení českého národa • České národní obrození. Vlastenci a buditelé. Rok 1948. Vynálezy 19. století. • Život a kultura 2. poloviny 19. století. První světová válka • T. G. Masaryk. Život a kultura v letech 1918 – 1939 • Okupace a odboj za 2. světové války. • Od osvobození k nové totalitě. Od sametové revoluce k samostatnému rozchodu • Evropa – poloha, povrch, vodstvo, podnebí. • Naši sousedé. Německo, Rakousko, Polsko, Slovensko. • Země západní a severní Evropy • Země jižní a východní Evropy • Poznáváme svět • Naše planeta • Tvář Země. Obraz Země. • Cestovatelé a objevitelé. • Velké cesty a objevy. • Dary cizích krajů. 	<p>Z mapy ČR (archivní) využívá archivních fotografií, úryvků a sbírek muzeí jako informační zdroje pro pochopení.</p> <p>VDO – Formy participace občanů v politickém životě VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>Atlas, nástěnné mapy, zajímavosti z vlastních cest a různých příruček, filmy.</p> <p>Nástěnné mapy, obrazové atlasy, cestopisy.</p>